

Sygn. akt II UK 458/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku D. F.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w [...] o nauczycielskie świadczenia kompensacyjne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 11 lutego 2016 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu [...] do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2015 r. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w [...] z dnia 9 lutego 2015 r. i przyznał wnioskodawcy D. F. prawo do

nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego od dnia 11 grudnia 2014 r.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 września 2000 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. był zatrudniony w Zespole Szkół Miejskich nr 3 w [...] jako nauczyciel wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej. Stosunek pracy został rozwiązany przez pracodawcę na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1189). Przed złożeniem wniosku o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne w okresie od dnia 1 października 2013 r. do dnia 19 listopada 2013 r. wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w „P.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością jako pracownik ochrony mienia. Wnioskodawca posiada 31 lat, 11 miesięcy, 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 26 lat, 6 miesięcy i 5 dni pracy nauczycielskiej w szkołach publicznych. Organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił wnioskodawcy prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, ponieważ ostatnio przed zgłoszeniem wniosku o to świadczenie nie pozostawał on w stosunku pracy na stanowisku nauczyciela w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz.U. Nr 97, poz. 800 ze zm., dalej jako ustawa kompensacyjna lub ustawa).

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione. W ocenie Sądu Okręgowego, art. 4 ust. 1 ustawy kompensacyjnej zawiera zamknięty katalog przesłanek, które musi spełniać nauczyciel do nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Wobec tego wymóg, aby ostatnie zatrudnienie było zatrudnieniem na stanowisku nauczyciela, byłby dodatkowym, nieznanym tej ustawie warunkiem. Osobie, która legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym co najmniej 30 lat, w tym 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy kompensacyjnej i która rozwiąże stosunek pracy, ustawa kompensacyjna nie stawia przeszkód w uzupełnieniu lub podnoszeniu ogólnego stażu ubezpieczeniowego, przed złożeniem wniosku o świadczenie kompensacyjne.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie art. 3 i art. 4 ust. 1 i 2 ustawy kompensacyjnej przez jego błędną wykładnię i uznanie, że warunki do

nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego mogą zostać spełnione po utracie przez ubezpieczonego statusu nauczyciela.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [...] wyrokiem z dnia 11 lutego 2016 r. oddalił apelację.

Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności podniósł, że argumentacja organu rentowego, jakoby świadczenie kompensacyjne mogło być przyznane tylko nauczycielowi, który ostatnio przed złożeniem wniosku o to świadczenie pozostawał w stosunku pracy na stanowisku nauczyciela, a nie przysługuje w razie podjęcia przez ubezpieczonego innego zatrudnienia lub działalności zarobkowej, jeszcze przed złożeniem wniosku, nie wynika z wykładni art. 4 ustawy kompensacyjnej. Żaden przepis tej ustawy nie stanowi, aby regulowała ona szereg przesłanek, które musi spełniać nauczyciel chcąc się ubiegać o świadczenie kompensacyjne. Stosując wykładnię celowościową, Sąd Apelacyjny porównał art. 4 ustawy kompensacyjnej, zawierający przesłanki nabywania prawa do świadczenia kompensacyjnego, z art. 88 Karty Nauczyciela, określającym przesłanki nabywania emerytury nauczycielskiej. Dla nabycia wymienionych w tych przepisach świadczeń nauczyciele muszą wykazać się 30-letnim okresem zatrudnienia, w tym 20-letnim okresem wykonywania pracy w szczególnym charakterze oraz rozwiązać stosunek pracy. Obie ustawy umożliwiają nauczycielom skorzystanie ze świadczeń przewidzianych omawianymi przepisami także w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7 Karty Nauczyciela. Sąd Apelacyjny podkreślił, że Sąd Najwyższy w wyrokach dotyczących nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej dokonał wykładni art. 88 Karty Nauczyciela, którą można posłużyć się w przypadku oceny przesłanek do nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego ze względu na prawie tożsamą regulację prawną, jeśli chodzi o warunek rozwiązania stosunku pracy nauczyciela. Na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela decydujące jest bowiem rozwiązanie stosunku pracy nauczycielskiej i spełnianie w dniu jego rozwiązania warunków dotyczących stażu pracy. Natomiast obojętne jest to, czy następnie ubezpieczony (nauczyciel) pozostawał bez pracy, czy podjął pracę (i w jakim charakterze) oraz jaki był jego status pracowniczy w dniu złożenia wniosku o emeryturę nauczycielską. A zatem, analogicznie w przypadku świadczenia kompensacyjnego,

przy ocenie czy ubezpieczony spełnia warunek posiadania statusu nauczyciela należy brać pod uwagę stan rzeczy istniejący w dacie rozwiązania nauczycielskiego stosunku pracy.

Sąd Apelacyjny wskazał, że wnioskodawca w dacie rozwiązania nauczycielskiego stosunku pracy (31 sierpnia 2012 r.), posiadał wymagany ustawą kompensacyjną 20-letni staż pracy w tym zawodzie i 30-letni okres składkowy i nieskładkowy. Ostatni warunek do otrzymania prawa do świadczenia kompensacyjnego w postaci osiągnięcia wieku 55 lat spełnił w dniu 11 grudnia 2014 r. Stąd świadczenie przysługuje wnioskodawcy dopiero od tej daty. W ocenie Sądu Apelacyjnego, warunek osiągnięcia wymaganego wieku nie ma znaczenia dla samego nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego, ponieważ wymagany ustawą wiek nauczyciele mogą osiągnąć po spełnieniu pozostałych przesłanek warunkujących nabycie prawa do tego świadczenia. Oznacza to, że późniejsze wykonywanie umowy zlecenia nie przekreśla prawa do nabycia świadczenia. A zatem trafnie uznał Sąd pierwszej instancji, że celem art. 4 ustawy kompensacyjnej nie jest pozbawianie nauczycieli możliwości podejmowania aktywności zarobkowej w oczekiwaniu na spełnienie przesłanki wieku niezbędnej do nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie bez znaczenia jest również to, że praca podjęta przez wnioskodawcę w oparciu o umowę zlecenia była krótkotrwała i nie miała żadnego wpływu na jego status jako pracownika - nauczyciela w rozumieniu przepisów Karty Nauczyciela i Kodeksu pracy.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony skargą kasacyjną organu rentowego. Skargę kasacyjną oparto na obu podstawach, wymienionych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., zarzucając w szczególności:

a) naruszenie prawa materialnego - art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy kompensacyjnej przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że warunki do nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, w tym warunek ukończenia wieku 55 lat, mogą zostać spełnione już po utracie przez ubezpieczonego statusu nauczyciela i rozwiązaniu stosunku pracy w trybie określonym w art. 20 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela,

b) naruszenie przepisów postępowania - art. 328 § 2 k.p.c. w związku z

art. 391 § 1 k.p.c. przez niewyjaśnienie podstawy faktycznej i prawnej zaskarżonego wyroku, a w szczególności nie odniesienie się do sformułowanego w apelacji zarzutu naruszenia art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy kompensacyjnej przez ich błędną wykładnię prowadzącą do wniosku, że warunki do nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego mogą zostać spełnione już po utracie przez ubezpieczonego statusu nauczyciela i rozwiązaniu stosunku pracy w trybie określonym przepisem art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania i zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej wyrażono pogląd, że nauczycielskie świadczenie kompensacyjne jest świadczeniem innym niż wcześniejsza emerytura nauczycielska. Art. 88 Karty Nauczyciela nie uzależnia nabycia prawa do wcześniejszej emerytury od ukończenia przez nauczyciela stosownego wieku ani nie wskazuje, że przesłanki nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury winny zostać spełnione łącznie, czego wymaga art. 4 ust. 1 ustawy kompensacyjnej. Zdaniem skarżącego, niedopuszczalna jest wykładnia powołanych przepisów prowadząca do wniosku, że warunki konieczne do nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, tj. posiadanie stosownego stażu lub wieku, mogłyby zostać spełnione już po rozwiązaniu stosunku pracy przez nauczyciela. Wykładnia językowa art. 4 ust. 2 ustawy kompensacyjnej, zgodnie z którym wszystkie warunki nabycia prawa do świadczenia muszą zostać spełnione łącznie nie pozostawia żadnych wątpliwości. Przepis ten dotyczy nauczycieli, którzy przed rozwiązaniem stosunku pracy ukończyli stosowny wiek uprawniający do świadczenia kompensacyjnego i posiadają stosowny okres składkowy i nieskładkowy. Wnioskodawca w dniu rozwiązania nauczycielskiego stosunku pracy wykazał wymagany okres pracy, jednak nie ukończył wymaganego w art. 4 ust. 3 ustawy kompensacyjnej wieku 55 lat. Jeżeli więc nie ukończył wieku określonego w art. 4 ust. 3 tej ustawy, to samo rozwiązanie stosunku pracy w trybie art. 20 ust 1 pkt 2 Karty Nauczyciela nie uprawniało go do spornego świadczenia. Wobec tego późniejsze ukończenie wieku 55 lat pozostaje bez znaczenia dla nabycia uprawnień do świadczenia kompensacyjnego, tym bardziej, że wnioskodawca podjął inną

działalność zarobkową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługuje na uwzględnienie, albowiem słuszny jest zarzut naruszenia prawa materialnego przy ferowaniu zaskarżonego wyroku.

Rację ma skarżący wskazując na odmiennność regulacji art. 4 ust. 1 ustawy kompensacyjnej i art. 88 Karty Nauczyciela. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego nie jest tożsame z prawem do emerytury. To ostatnie wymaga odejścia z rynku pracy, podczas gdy nauczycielskie świadczenie kompensacyjne rekompensuje konieczność wcześniejszego odejścia z zawodu ze względu na szczególne warunki pracy (por. I. Jędrasik-Jankowska, K. Jankowska, Prawo do emerytury. Komentarz do ustaw z orzecznictwem, Warszawa 2011, s. 457). W judykaturze podkreśla się, że celem ustawy kompensacyjnej było wprowadzenie przejściowego rozwiązania adresowanego do nauczycieli z długim stażem pracy, będącego alternatywą dla emerytur pomostowych, które przysługują nauczycielom w ograniczonym zakresie. Celem wprowadzenia tego świadczenia, podobnie jak wprowadzenia emerytur pomostowych, było złagodzenie utraty możliwości przechodzenia na emeryturę przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Świadczenia te mają autonomiczny charakter. Ustawodawca od początku zdecydował bowiem o ich stopniowym wygaszaniu i finansowaniu bezpośrednio z budżetu państwa, a nie z wyodrębnionego funduszu, co może wskazywać, że nie są to już świadczenia o charakterze ubezpieczeniowym. Trybunał Konstytucyjny w wyrokach z dnia 4 czerwca 2013 r., SK 49/12 (OTK - A 2013 nr 5, poz. 56) oraz z dnia 3 marca 2011 r., K 23/09, (OTK ZU A - 2011 nr 2, poz. 8) stwierdził, że nauczycielskie świadczenia kompensacyjne nie należą do istoty prawa do zabezpieczenia społecznego, o którym mowa w art. 67 ust. 1 Konstytucji, gdyż stanowią szczególne uprawnienia emerytalne. Ich wyjątkowy charakter, wynikający z przełamania obowiązujących zasad nabywania uprawnień do świadczeń emerytalnych, powoduje, że nie można ich uznać za należące do istoty prawa do

zabezpieczenia społecznego. Ustawa kompensacyjna wprowadziła dodatkową grupę osób uprzywilejowanych, wyposażając ją w świadczenia, które nie są objęte powszechnym systemem ubezpieczenia społecznego (nie są świadczeniem uzyskiwanym w związku z opłacaną składką), lecz są finansowane z budżetu państwa. Wiąże się to z poważnymi konsekwencjami finansowymi, powodującymi znaczny wzrost wydatków budżetowych państwa. Stąd też ustawodawca, wskazując zakres podmiotowy ustawy kompensacyjnej, mógł kierować się względami budżetowymi i dać pierwszeństwo zasadzie ochrony równowagi finansowej państwa. Powyższe argumenty przemawiają zatem za koniecznością dokonywania samodzielnej oceny prawa do świadczenia kompensacyjnego nauczycieli, bez szerszego odwoływania się do wcześniej wypracowanych stanowisk dotyczących nauczycielskich świadczeń emerytalnych (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., II UK 126/11, OSNP 2013 nr 1-2, poz. 15 czy z dnia 10 kwietnia 2013 r., II UK 205/12, LEX nr 1314420).

Odnosząc się do przesłanek nabycia nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego określonych ustawą kompensacyjną należy w pierwszej kolejności wskazać podmiotowy zakres ustawy kompensacyjnej. W art. 2 ust. 1 ustawa ta zawiera definicję pojęcia nauczyciela, według której oznacza ono - nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w: a) publicznych i niepublicznych przedszkolach, b) szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, c) publicznych i niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.), a obecnie w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59). Jak uwypuklił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 września 2016 r., III UK 232/15 (LEX nr 2151435), art. 2 ust. 1 ustawy kompensacyjnej określa krąg podmiotów uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a tym samym zakres podmiotowy samej ustawy. Jej unormowania mają zatem zastosowanie do nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, jeśli pozostają w zatrudnieniu w wymienionych w komentowanym przepisie placówkach. A *contrario* brak zatrudnienia w tych podmiotach bezpośrednio przed nabyciem prawa do świadczenia, przy posiadaniu

kwalifikacji nauczycielskich, uniemożliwia określenie takiej osoby jako nauczyciela w rozumieniu ustawy, a w konsekwencji - uzyskanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Z tego względu wyłącznie do tak zakreślonego kręgu podmiotów objętych regulacją ustawy kompensacyjną adresowany jest jej art. 4, który precyzuje przesłanki nabycia prawa do przedmiotowego świadczenia. Zgodnie z treścią tego przepisu, w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie (do dnia 25 stycznia 2017 r.), świadczenie przysługuje nauczycielom, którzy spełnili łącznie następujące warunki: 1) osiągnęli wiek, o którym mowa w ust. 3 (55 lat - w latach 2009-2014); 2) mają okres składkowy i nieskładkowy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), wynoszący 30 lat, w tym 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć; 3) rozwiązali stosunek pracy bądź doszło do rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7 Karty Nauczyciela. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że analiza treści art. 2 pkt 1 oraz art. 4 ust. 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych prowadzi do wniosku, że prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego przysługuje nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym (wymienionych placówek oświatowych), którzy po osiągnięciu wieku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 (55 lat - w latach 2009-2014) rozwiązali stosunek pracy nauczycielskiej oraz na dzień rozwiązania nauczycielskiego zatrudnienia legitymują się wymaganym ogólnym stażem składkowym i nieskładkowym oraz co najmniej 20-letnim okresem pracy nauczycielskiej w tych jednostkach w wymiarze co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru zajęć (por. wyrok z dnia 8 września 2015 r., I UK 468/14, OSNP 2017 nr 7, poz. 89; z dnia 29 września 2016 r., III UK 232/15, LEX nr 2151435; z dnia 18 maja 2017 r., II UK 235/16; z dnia 26 lipca 2017 r., I UK 306/16, niepublikowany). Wobec powyższego prawidłowo podnosi skarżący, że uregulowanie przesłanek nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego w art. 4 ustawy kompensacyjnej - w stosunku do regulacji art. 88 Karty Nauczyciela określającego przesłanki nabycia prawa do emerytury - polega z jednej strony na zawężeniu placówek oświatowych,

w których powinna być wykonywana praca nauczycielska, o czym była mowa wyżej, a z drugiej strony - co jest szczególnie istotne w rozpoznawanej sprawie - na wprowadzeniu dodatkowego warunku, tj. osiągnięcia stosownego wieku. Uprawniony jest zatem wniosek, że w przypadku prawa do świadczenia kompensacyjnego również i ten warunek musi być spełniony do dnia rozwiązania nauczycielskiego zatrudnienia, a nie po jego ustaniu.

Z ustaleń stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy jest związany stosownie do treści art. 398¹³ § 2 k.p.c. wynika, że wnioskodawca w dacie rozwiązania stosunku pracy z Zespołem Szkół Miejskich nr 3 w [...] na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela nie miał wymaganego ustawą kompensacyjną (art. 4 ust. 3 pkt 1) wieku, bowiem 55 lat ukończył ponad dwa lata później, a przed datą złożenia wniosku o świadczenie kompensacyjne wykonywał obowiązki pracownika ochrony mienia. Oznacza to, że w dacie rozwiązania stosunku pracy z jednostką, o której mowa w art. 2 pkt 1 ustawy kompensacyjnej nie spełniał przesłanki warunkującej prawo do tego świadczenia, tj. osiągnięcia wieku określonego w art. 4 ust. 3 tej ustawy.

Na marginesie wskazać należy, że odnosząc się do dopuszczalności podejmowania innego zatrudnienia po rozwiązaniu nauczycielskiego stosunku pracy w trybie wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 ustawy kompensacyjnej, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2015 r., I UK 468/14 stwierdził, że jeżeli w dniu rozwiązania przez nauczyciela stosunku pracy z placówką, o której mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, nauczyciel spełniał warunki stażu pracy i wieku wynikające z art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, to dla nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego bez znaczenia jest pozostawanie przez tego nauczyciela równolegle w innym zatrudnieniu. Jak bowiem wynika z rozważań przedstawionych powyżej, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa, a jednym z warunków nabycia prawa do tego świadczenia jest legitymowanie się stosownym wiekiem przed rozwiązaniem nauczycielskiego zatrudnienia, a nie po jego ustaniu. Nie chodzi więc o kwestię podejmowania zatrudnienia po rozwiązaniu nauczycielskiego stosunku pracy.

Ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie zawiera negatywnej przesłanki wyłączającej prawo do tego świadczenia w przypadku podjęcia zatrudnienia po nabyciu uprawnień do świadczenia, a jedynie określa w art. 9 jego konsekwencje (zawieszenie lub zmniejszenie świadczenia). Nie oznacza to wszakże potwierdzenia kierunku wykładni, z której wynikałoby (jak przyjęły Sądy obu instancji w niniejszej sprawie), że wymagany art. 4 ust. 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych wiek można osiągnąć po rozwiązaniu nauczycielskiego zatrudnienia.

Nieuzasadnionym jest natomiast zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, a więc w przypadku, gdy rażące naruszenie zasad sporządzenia uzasadnienia przez sąd drugiej instancji powoduje niemożność kontroli kasacyjnej orzeczenia, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2009 r., II UK 102/09, LEX nr 574539 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366 i orzeczenia w nich wskazane).

Z tych Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.